

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MCdo/6/2013
Identifikačné číslo spisu:	1208211686
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1208211686.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne L.M., bývajúcej v G., zastúpenej JUDr. Mgr. Antonom Chromíkom, PhD., advokátom v Šenkviaciach, Chorvátska 199, proti žalovaným 1/ S. X., G. a 2/ G. X., bývajúcej v G., obom zastúpeným spoločnosťou AENEA Legal s.r.o., so sídlom v Bratislave, Jozefská 3, o zaplatenie 5 974,91 €, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 7 C 1/2009, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. júna 2012 sp. zn. 3 Co 240/2012 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave zo 14. augusta 2012 sp. zn. 3 Co 240/2012

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky z a m i e t a .

Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovaným 1/ a 2/ trovy dovolacieho konania v sume 61,57 € na účet spoločnosti AENEA Legal s.r.o. do troch dní.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II uznesením z 13. apríla 2012 č. k. 7 C 1/2009-361 zaviazal žalovaných zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni trovy konania v sume 958,49 € do rúk právneho zástupcu žalobkyne do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Ďalej zaviazal žalovaných zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet Okresného súdu Bratislava II náhradu trov štátu v sume 69,84 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia a žalovanému 1/ po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia priznal právo na vrátenie nespotrebovaného preddavku na znalecké dokazovanie v sume 233,86 €. Pri rozhodnutí o náhrade trov konania súd vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p., keďže rozhodnutie o výške plnenia, ktoré mali žalovaní zaplatiť žalobkyni titulom náhrady škody v predmetnom konaní, záviselo od znaleckého posudku, ktorý bol v predmetnom konaní vypracovaný. Súd prvého stupňa priznal žalobkyni podľa § 142 ods. 3 a § 151 ods. 2 O.s.p. právo na plnú náhradu trov konania s výnimkou trov právneho zastúpenia z dôvodu oneskoreného predloženia vyčíslenia trov právneho zastúpenia právnym zástupcom žalobkyne. O náhrade trov štátu súd rozhodol v súlade s § 148 ods. 1 a § 151 ods. 6 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaných uznesením z 29. júna 2012 sp. zn. 3 Co 240/2012 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovaným trovy prvostupňového konania v sume 1 401,05 € k rukám ich právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, povinnosť zaplatiť sumu 44,35 € titulom náhrady trov štátu na účet

Okresného súdu Bratislava II do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a povinnosť zaplatiť žalovaným trovy odvolacieho konania v sume 129,67 € k rukám ich právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Krajský súd v Bratislave následne uznesením zo 14. augusta 2012 sp. zn. 3 Co 240/2012 opravil chybu v písaní a počítaní nachádzajúcu sa vo výrokovej časti pôvodného uznesenia. V odôvodnení uviedol, že ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Účastníkovi konania súd podľa tohto zákonného ustanovenia prizná plnú náhradu trov konania, hoci mal vo veci len čiastočný úspech, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku. Znalecký posudok pritom musí vyčísl'ovať výšku plnenia a nesmie sa zaoberať základom uplatneného nároku. Pokiaľ by sa ním riešil základ uplatňovaného nároku, použitie ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p. by z hľadiska rozhodovania o trovách konania neprichádzalo do úvahy. Úvaha o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu, a ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume účastník uplatňoval. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku. Ak je tento splnený, je potrebné o náhrade trov konania rozhodnúť podľa tohto ustanovenia. Odvolací súd v danej veci poukázal na to, že pre predmetné konanie nebolo nevyhnutné nariaďovať znalecké dokazovanie. Odvolací súd zároveň uviedol, že z vykonaného dokazovania vo veci samej bolo nesporné, že znalecký posudok riešil aj základ uplatňovaného nároku. Znalec v posudku riešil aj samotný základ nároku, t. j. nielen opodstatnenosť výšky nákladov spojených s odstránením škody resp. s uvedením bytu do pôvodného stavu, vynaložených zo strany žalobkyne, ale aj či uplatňovaná škoda vyjadruje celý rozsah opráv tak, ako boli vykonané. Zo znaleckého posudku je zrejmé, že rozsah poškodenia vnútorných a povrchových úprav bol znalcom stanovený vo výške 45 % z celého bytu, poškodenie keramických obkladov 25 %, rozsah poškodenia podláh 10 %, poškodenie vybavenia kuchyne 15 %, poškodenie vnútorných hygienických zariadení (vaňa) 40%, ostatné konštrukcie a zariadenie bytu 20 %. Teda znalecký posudok riešil, či nárok žalobkyne na materiál a výkon prác je v rozsahu 100 %, alebo či skutočná škoda bola v rozsahu nižšom a následne na tento rozsah poškodenia bytu bola vypočítaná cena opravy, ktorá zodpovedala skutočnej škode, ktorá bola v dôsledku nadstavby spôsobená. Odvolací súd v závere svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa nesprávne postupoval, keď trovy konania posudzoval podľa ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p., pričom mal trovy konania priznať podľa § 142 ods. 2 O.s.p. Krajský súd v Bratislave z uvedeného dôvodu nanovo prepočítal trovy konania podľa miery úspechu jednotlivých účastníkov podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na základe podnetu žalobkyne podal proti uvedeným uzneseniam odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Generálny prokurátor sa nestotožnil s názorom odvolacieho súdu, že vo veci nebolo nevyhnutné nariaďovať znalecké dokazovanie. Uviedol, že okresný súd v uznesení o ustanovení znalca uložil znalcovi povinnosť vypracovať znalecký posudok a zodpovedať otázku výšky škody spôsobenej v príčinnej súvislosti s realizáciou nadstavby domu, teda určiť najmä cenu prác, materiálov apod. potrebných na odstránenie vzniknutej škody a zodpovedať na otázky žalobkyne. Podľa názoru generálneho prokurátora znalecký posudok nemal riešiť základ uplatňovaného nároku ako to tvrdí odvolací súd. To, že znalec popisuje percentuálne rozsah škôd vzniknutých v byte žalobkyne ešte neznamená, že riešil aj samotný základ nároku. Zároveň však treba dať do pozornosti aj skutočnosť, že ak by aj znalec v znaleckom posudku riešil základ uplatňovaného nároku, nemalo by to vplyv na rozhodovaciu činnosť súdu, nakoľko tento ho v uznesení o príbratí žiadal stanoviť výšku škody a nie uplatňovaný nárok. Generálny prokurátor zastáva názor, že pokiaľ by súd prvého stupňa v konaní nenariadil znalecké dokazovanie, jeho záver by viedol k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň k nesprávnemu konečnému rozhodnutiu. Odvolací súd bol povinný skúmať zákonnosť nároku na náhradu trov konania podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a iba v intenciách tohto zákonného ustanovenia meniť výšku priznaného práva alebo uloženej povinnosti. Podľa názoru generálneho prokurátora odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď na daný skutkový stav aplikoval nesprávnu právnu normu, čím je daný dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu žiadala, aby mu dovolací súd vyhovel a zrušil ním napadnuté uznesenia odvolacieho súdu.

Žalovaní vo svojom vyjadrení navrhli, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol. Poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 M Cdo 7/2010, 2 M Cdo 5/2007 a 3 M Cdo 14/2009, ako aj na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky, ku ktorým

dospel v konaní vedenom pod sp. zn. II ÚS 598/2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.) na dovolacom súde v určenej lehote (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadnemu dovolaniu nemožno vyhovieť.

Podľa ustanovenia § 243e ods. 2 O.s.p. mimoriadne dovolanie možno podať len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré účastník konania, osoba dotknutá týmto rozhodnutím namietala.

Podľa odseku 3 tohto ustanovenia generálny prokurátor Slovenskej republiky nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 242 ods. 2 O.s.p.).

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takéto vady konania neboli v mimoriadnom dovolaní namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Generálny prokurátor v danej veci namietal nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu v otázke posúdenia nároku na náhradu trov konania. Mal za to, že odvolací súd bol povinný skúmať zákonnosť nároku na náhradu trov konania podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a iba v intenciách tohto zákonného ustanovenia meniť výšku priznaného práva alebo uloženej povinnosti.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p. ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

V zmysle ustanovenia § 142 O.s.p. platia o trovách konania dve základné zásady, t.j. že sa hradia len trovy potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva a že sa právo na náhradu trov konania riadi mierou procesného úspechu (§ 142 ods. 1 a 2 O.s.p.). Ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporného konania. Účastníkovi konania súd v zmysle tohto zákonného ustanovenia prizná plnú náhradu trov konania, hoci mal vo veci len čiastočný úspech, v troch prípadoch : 1) ak účastníkovi neúspech v pomere k úspechu v konaní bol nepatrný, 2) ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku a 3) ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. V druhom prípade z dikcie zákonného ustanovenia vyplýva, že znalecký posudok sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške plnenia. Pokiaľ sa ním rieši základ uplatňovaného nároku, použitie ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p. z hľadiska rozhodovania o trovách konania neprichádza do úvahy. Úvaha o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo. Ide spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií a jeho samotné určenie vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti) ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume účastník uplatňoval. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto

ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku (prípadne úvahy súdu). Ak je tento splnený, je potrebné o náhrade trov konania rozhodnúť podľa tohto ustanovenia. Potom je vylúčené účastníkovi priznať plnú náhradu trov konania z dôvodu, že mal neúspech v pomerne nepatrnej časti (pozri tiež 2 M Cdo 5/2007, 3 M Cdo 14/2009, 5 M Cdo 7/2010).

Vo veci je sporná skutočnosť, či znalecký posudok mal riešiť (riešil) aj základ uplatňovaného nároku, alebo len výšku spôsobenej škody. K tejto otázke už v predmetnej veci na sťažnosť žalobkyne zaujal svoj právny názor Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 13. decembra 2012 sp. zn. II. ÚS 598/2012. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že úvahu odvolacieho súdu, podľa ktorej znalecký posudok v danom prípade slúži nielen ako dôkaz výšky škody, ale aj samotného základu zodpovednosti žalovaných je potrebné akceptovať. Mal za to, že závery odvolacieho súdu sú dostatočne presvedčivé, keďže je z nich zrejmé, že v skutočnosti jadrom znaleckého posudku bolo ustálenie rozsahu príčinnej súvislosti medzi prácami, ktoré žalobkyňa dala vykonať, a realizáciou nadstavby zo strany žalovaných. Ústavný súd vyjadril názor, že posúdenie základu nároku znalcom spolu s posúdením výšky škody znalcom vylučuje použitie ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Nakoľko je názor ústavného súdu konformný s hore uvedenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, dovolaciemu súdu neostalo iné ako sa so skôr zaujatým názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky v predmetnej veci stotožniť. Odvolací súd preto postupoval správne a správne vec právne posúdil, ak neaplikoval ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. a o trovách konania rozhodol podľa miery procesného úspechu, t. j. podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Ak generálny prokurátor v danej veci dospel k opačnému názoru, ide o právny názor nesprávny, nemajúci oporu v zákone.

Z uvedených dôvodov dovolací súd nezistil, že by rozhodnutie odvolacieho súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) tak ako to obsahovo vymedzil generálny prokurátor Slovenskej republiky v mimoriadnom dovolaní, preto mimoriadne dovolanie zamietol (§ 243b ods. 1, 4 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 148a ods. 2 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalovaným náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby - vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu doručené dovolaciemu súdu 19. apríla 2013 - nejde o rozhodnutie vo veci samej, jedná sa o trovy konania vo výške 1 530,72 € (§ 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ďalej len „vyhláška“). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby dovolací súd určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky v spojení s § 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky vo výške 35,69 €, ktorú dovolací súd znížil o 50 % (pretože ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb podľa § 13 ods. 2 vyhlášky), spolu teda predstavuje základná sadzba tarifnej odmeny pri zastupovaní 2 osôb sumu 35,69 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (7,81 € x 2, t. j. 15,62 €)] a 20 % DPH [§ 18 ods. 3 vyhlášky (t. j. 10,26 €)] predstavuje spolu 61,57 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.